

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 12 juli 2022, kenmerk ACM/UIT/578786, tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet betreffende operational balancing accounts

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 12f, eerste, lid van de Gaswet;

Besluit

ARTIKEL I

De Allocatiecode gas wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 3.5 komt te luiden:

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet verzendt tweemaal per jaar, in april en in oktober, op uiterlijk de veertiende werkdag van de maand de debetfacturen naar de desbetreffende erkende programmaverantwoordelijken. Deze facturering is gebaseerd op de in de voorgaande kalendermaanden ontvangen reconciliatiegegevens.

B

De titel en inleiding van paragraaf 4 komen te luiden:

Het allocatieproces voor netgebieden

De regionale netbeheerder voert voor de exitpunten waar het landelijk gastransportnet is verbonden met een netgebied, de allocatie op uurbasis uit, op de wijze zoals in deze paragraaf is weergegeven. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet voert voor de exitpunten waar het landelijk gastransportnet is verbonden met een direct aangeslotene de allocatie op uurbasis uit. Dit doet de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op de wijze als beschreven in paragraaf 4a. De allocatie van restvolumes voert de netbeheerder van het landelijk gastransportnet conform artikel 4.5 uit. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze de regionale netbeheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de gegevens voor de allocatie op uurbasis samenstellen.

C

De titel van paragraaf 4.0 komt te luiden:

Toegestane programmaverantwoordelijken

D

Artikel 4.0.1 komt te luiden:

Op aansluitingen van een verbruiker of een invoeder die zijn verbonden met een netgebied is slechts één erkende programmaverantwoordelijke toegestaan.

E

Artikel 4.0.2 komt te luiden:

Op exitpunten waar het landelijk gastransportnet is verbonden met een netgebied zijn meerdere erkende programmaverantwoordelijken toegestaan.

F

Artikel 4.6.3 komt te luiden:

Erkende programmaverantwoordelijken en leveranciers zijn gehouden de conform de artikelen 2.4.1 en 2.5.1 door de regionale netbeheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verstrekte gegevens bij ontvangst te controleren op plausibiliteit en eventuele vermeende fouten zo spoedig mogelijk, doch in elk geval vijf werkdagen vóór de verstrekking van nieuwe gegevens conform respectievelijk de artikelen 2.4.1, 2.5.1 en 2.6.1, te melden bij de regionale netbeheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en, in geval van vermeende fouten in de meting, bij de partij die de meting verricht, opdat deze fouten gecorrigeerd kunnen worden vóór de verstrekking van nieuwe gegevens conform respectievelijk de artikelen 2.4.1, 2.5.1 en 2.6.1.

G

Artikel 4.8.4 wordt gewijzigd als volgt:

In het tweede onderdeel wordt de tekst 'voor elk relevant netgebied' verwijderd.

H

De inleiding van paragraaf 4a komt te luiden:

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet voert voor alle entry- en exitpunten van het landelijk gastransportnet de allocatie uit met uitzondering van de exitpunten waar het landelijk gastransportnet is verbonden met een netgebied. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet bepaalt voor deze entry- en exitpunten de allocatie op uurbasis conform deze paragraaf. Op deze entry- en exitpunten zijn meerdere portfolio's toegestaan.

I

De titel van artikel 4a.1.1 komt te luiden:

Algemeen

J

Artikel 4a.1.1 komt te luiden:

In beginsel is de allocatie gelijk aan de confirmatie. Indien de meting ongelijk is aan de som van de confirmaties, wordt het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties gealloceerd volgens artikelen 4a.1.1.1 tot en met 4a.1.1.3. Hierbij geeft de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op alle overige entry- en exitpunten aan de erkende programmaverantwoordelijken de keuze tussen de allocatierollen Balancerend en Proportioneel.

K

Na artikel 4a.1.1 worden drie nieuwe artikelen toegevoegd, luidend:

4a.1.1.1 Operational Balancing Account (OBA)

Indien er op een entry- of exitpunt voor het uur waarvoor de allocatie wordt uitgevoerd een OBA, als bedoeld in artikel 5.1.8 van de Invoedcode gas LNB, actief is, wordt voor dat uur het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties toegekend aan de OBA.

Indien een OBA actief wordt op een entry- of exitpunt, krijgen alle portfolio's op dat entry- of exitpunt de allocatierol Proportioneel. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert op haar website op welke entry- en exitpunten een OBA actief is.

Indien een OBA inactief of niet aanwezig is, wordt het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties gealloceerd conform artikel 4a.1.1.2 of 4a.1.1.3.

4a.1.1.2 Balancerend

Indien er op een entry- of exitpunt één of meerdere portfolio(s) met de allocatierol Balancerend aanwezig zijn, geldt het volgende. Het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties wordt toegekend aan de portfolio's met de allocatierol Balancerend waarvan de richting van de gasstroom overeenkomt met de richting van de gasstroom van het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties. Het verschil wordt pro rata aan de confirmaties toegekend aan deze

portfolio's. De allocatie is dan gelijk aan de confirmatie plus het pro rata bepaalde verschil. Indien er geen portfolio met de allocatierol Balancerend is waarvan de richting van de gasstroom overeenkomt met de richting van de gasstroom van het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties, wordt het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties gealloceerd conform artikel 4a.1.1.3.

4a.1.1.3 Proportioneel

Indien er op een entry- of exitpunt geen OBA actief is en de allocatierol Balancerend ook niet voorkomt, geldt het volgende. Het verschil tussen de meting en de som van de confirmaties wordt toegekend aan de portfolio's waarvan de confirmatie dezelfde richting van de gasstroom heeft als de meting. Het verschil wordt pro rata aan de betreffende confirmaties toegekend aan deze portfolio's. De allocatie is dan gelijk aan de confirmatie plus het pro rata bepaalde verschil.

L

In artikel 4a.1.2 wordt '4a.1.2' vervangen door '4a.1.1'

M

Artikel 4a.1.3 komt te luiden:

Indien een erkende programmaverantwoordelijke kiest voor de allocatierol balancerend terwijl er al een andere balancerende erkende programmaverantwoordelijke op het entry- of exitpunt aanwezig is, zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in overleg gaan met zowel de oorspronkelijke balancerende erkende programmaverantwoordelijke als de nieuwe balancerende erkende programmaverantwoordelijke, met als resultaat een van de volgende situaties:

1. Beide erkende programmaverantwoordelijken krijgen de allocatierol balancerend.
2. Een van beide partijen verandert zijn allocatierol in proportioneel.

N

De titel van artikel 4a.2 komt te luiden:

Allocatie op het TTF

O

De artikelen 4a.2.1, 4a.2.2 en 4a.2.3 komen te vervallen.

P

De titel van artikel 4a.2.4 komt te luiden:

Allocatie op het TTF

Q

In artikel 4a.2.4 wordt 'virtuele handelspunt' vervangen door 'TTF'

R

De titel van artikel 4a.2.5 komt te luiden:

Balansrelatie op het TTF

S

Artikel 4a.2.5 wordt gewijzigd als volgt:

1. 'Virtuele handelspunt' wordt telkens vervangen door 'TTF'.
2. De tekst 'Own Use De balansontvangende erkende programmaverantwoordelijke brengt zelf een vaste hoeveelheid gas in in de balansrelatie' wordt verwijderd.

ARTIKEL II

De Invoedcode gas LNB wordt gewijzigd als volgt:

A

Na artikel 5.1.7 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

5.1.8

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet en een invoeder kunnen een operational balancing account (OBA) inrichten op een entry- of exitpunt. Voor het inrichten van een OBA moet de invoeder in ieder geval voldoen aan de voorwaarden die opgenomen zijn op de website van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. De OBA zal in overeenstemming zijn met artikel 4a.1.1 van de Allocatiecode gas en maakt integraal onderdeel uit van de overeenkomst als bedoeld in artikel 1.3 van de Invoedcode gas LNB.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 12 juli 2022

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
M.R. Leijten
bestuurslid*

Als u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u tegen dit besluit beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het postadres is: College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA Den Haag. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt zijn ontvangen. Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht bevatten. Voorts moet het beroepschrift de gronden van het beroep bevatten en dient een afschrift van het bestreden besluit te worden meegezonden.

TOELICHTING

1 Samenvatting

1. Met dit besluit stelt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) voorwaarden voor de operational balancing account (OBA) vast. Een OBA is een lopende verschilrekening tussen de netbeheerder van het landelijk gastransportnet Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) en een invoeder (zoals een aangrenzend netbeheerder, bergingen of productie-installaties) om technische onjuistheden op te lossen. Deze technische onjuistheden betreffen een eventueel verschil tussen de ingediende confirmaties van marktpartijen en het gemeten gasverbruik op entry- en exitpunten. Daarnaast wijzigt dit besluit enkele voorwaarden om deze in lijn te brengen met de huidige praktijk.

2 Aanleiding en gevolgde procedure

2. De ACM stelt op grond van artikel 12f van de Gaswet regelgeving vast voor de energiemarkt. De ACM heeft GTS verzocht om de rol en werking van de OBA op te laten nemen in de gasvoorwaarden. Een voorstel voor de wijziging van de gasvoorwaarden moet door de gezamenlijke netbeheerders (Netbeheer Nederland) worden ingediend. Op 30 augustus 2021 heeft de ACM een voorstel van Netbeheer Nederland ontvangen. Dit besluit is tot stand gekomen op basis van dit voorstel. Naast de bepalingen over de rol en werking van de OBA beoogt het voorstel enkele kleine wijzigingen in de gasvoorwaarden aan te brengen om deze in lijn te brengen met de huidige praktijk.
3. Als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure heeft de ACM het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. De terinzagelegging is gemeld in de Staatscourant van 26 april 2022. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld binnen zes weken hun zienswijzen op het ontwerp kenbaar te maken. De ACM heeft geen zienswijzen ontvangen.
4. De ACM is van mening dat het voorstel geen technische voorschriften bevat bedoeld in Richtlijn 2015/1535. Om die reden zijn de voorwaarden in dit besluit niet in ontwerp ter notificatie aan de Europese Commissie aangeboden.

3 Beoordeling

3.1 Procedureel

5. De ACM constateert dat het voorstel op 15 juli 2021 in een overleg met representatieve organisaties is besproken. In het voorstel is een verslag opgenomen van dit overleg en de indieners hebben in het voorstel aangegeven welke gevolgtrekkingen zij hebben verbonden aan de zienswijzen die organisaties naar voren hebben gebracht. Naar het oordeel van de ACM voldoet het voorstel daarmee aan de vereisten bedoeld in artikel 12d van de Gaswet.

3.2 Inhoudelijk

6. De aanleiding voor dit besluit is een constatering van de ACM in 2019 dat de aanwezigheid van OBA's, de voorwaarden om daarvoor in aanmerking te komen en de verhouding van OBA's tot de gasvoorwaarden niet of onvoldoende transparant zijn. De ACM vindt het belangrijk dat de werking en rol van OBA's duidelijk en transparant zijn voor de markt. Om die reden heeft de ACM GTS verzocht een voorstel in te laten dienen om de rol en werking van OBA's transparant te maken.
7. Met het voorstel krijgt de OBA een basis in de gasvoorwaarden, namelijk in de Invoedcode LNB en de Allocatiecode gas. Een OBA is een overeenkomst tussen GTS en een invoeder (zoals een aangrenzende netbeheerder, bergingen of productie-installaties). In de OBA wordt vastgelegd dat op een bepaald entry- of exitpunt een eventueel verschil tussen de ingediende confirmaties van marktpartijen en het gemeten gasverbruik op dat punt voor rekening komt van de partij waarmee de OBA is afgesloten. Deze verschilrekening wordt gebruikt om de stuurafwijkingen in een entry- of exitpunt te beheren met als doel de allocatie aan de bij het entry- of exitpunt betrokken netgebruikers te vereenvoudigen. Een OBA kan zowel op entry- en exitpunten op een landgrens als op binnenlandse entry- en exitpunten worden ingericht.
8. Het doel van de OBA is tweeledig. Ten eerste is het doel om programmaverantwoordelijken, indien nodig, zekerheid geven over de door hen gewenste allocatie. De allocatie van getransporteerde hoeveelheden gas aan de programmaverantwoordelijken wordt door het gebruik van een OBA gelijk aan de confirmatie van deze programmaverantwoordelijken. Hierdoor veroorzaakt de programmaverantwoordelijke geen onbalans.

9. Het tweede doel is om stuurafwijkingen te accommoderen. GTS en de invoeder hebben de mogelijkheid om in onderling overleg af te wijken van de som van de confirmaties aan de programmaverantwoordelijken als dat door GTS of de invoeder gewenst is vanwege optimalisatie-doeleinden of om operationele activiteiten (bijvoorbeeld uitval) te faciliteren.
10. Een OBA heeft een begrensde omvang en is per saldo nul. Zowel GTS als de betrokken invoeder mogen de OBA tijdelijk of definitief stopzetten. In dat geval vindt de allocatie van de getransporteerde hoeveelheden gas plaats op basis van de voor het betreffende entry- of exitpunt bestaande standaard allocatieregel. Meestal is dit de proportionele verdeling. Een OBA wordt slechts voor operationele doeleinden gebruikt en niet voor commerciële doeleinden. Karakteristieken van de OBA kunnen afhankelijk zijn van de specifieke eigenschappen van de betreffende gastransportsituatie en van het systeem van de invoeder.
11. In 2019 heeft de ACM een vooronderzoek naar aanleiding van de OBA's die GTS heeft gesloten. De ACM zag op basis van dit vooronderzoek geen aanleiding om nader onderzoek in te stellen naar de OBA's die GTS heeft gesloten. Wel constateerde de ACM dat er weinig transparantie aan de markt werd gegeven en heeft GTS verzocht om op haar website informatie te geven over de doelstelling en de werking van OBA's, waar een OBA is afgesloten en onder welke voorwaarden GTS een OBA met partijen kan overeenkomen. Ook heeft de ACM GTS verzocht een voorstel voor een wijziging van de gasvoorwaarden in te laten dienen. Netbeheer Nederland heeft het voorstel bij de ACM ingediend op 26 augustus 2021. Deze heeft de ACM op 30 augustus 2021 ontvangen.
12. Het voorstel heeft als doel om de bestaande praktijk met betrekking tot OBA's vast te leggen in de gascode(s) voor het landelijk gastransportnet. Er is dus geen sprake van een wijziging in functionaliteit of in werkwijze van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. De voorgestelde wijzigingen zien enkel op het landelijk gastransport en niet op de regionale netbeheerders.
13. De ACM komt tot het oordeel dat de wijzigingen die Netbeheer Nederland voorstelt niet in strijd zijn met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid, van de Gaswet.
14. De ACM heeft grammatica, spelling en interpunctie in het codevoorstel waar nodig gecorrigeerd in het besluit. Daarnaast heeft de ACM enkele tekstuele aanpassingen gedaan om de codebepalingen te verduidelijken.
15. Tot slot heeft de ACM nog een correctie toegepast in artikel 4.6.3 van de Allocatiecode gas. Door de codewijziging is er een duidelijker onderscheid tussen het allocatieproces voor netgebieden (beschreven in paragraaf 4.0 van de Allocatiecode gas) en overige entry- en exitpunten, namelijk direct aangesloten (beschreven in paragraaf 4a van de Allocatiecode gas). In de nieuwe indeling is duidelijk welke verplichtingen voor welke categorie entry- en exitpunten gelden. In het huidige artikel 4.6.3. van de Allocatiecode gas staat: "Indien de hierboven bedoelde gegevens een direct aangeslotene op het landelijk gastransportnet betreffen, dan geldt de controleverplichting conform artikel 2.5.1 en het melden van geconstateerde fouten niet.". Die zin heeft betrekking op direct aangesloten en is dus niet meer relevant in paragraaf 4.0 van de Allocatiecode gas. Daarom heeft de ACM deze zin verwijderd.

's-Gravenhage, 12 juli 2022

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
M.R. Leijten
bestuurslid*